EURÓPAI PARLAMENT

2004 *2009*

ÁLLAMPOLGÁRI JOGI, BEL- ÉS IGAZSÁGÜGYI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2004. július 10.
LIBE/6/22575
Rev4

KÉRDÉSSOR A SZABADSÁG, BIZTONSÁG ÉS A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉNEK TÉRSÉGÉHEZ KÖTŐDŐ POLITIKÁKÉRT FELELŐS BIZTOSJELÖLT MEGHALLGATÁSÁHOZ

(NB : Elviekben *a biztosjelölt elfogadja, a múlt év júniusában a Biztosok Testülete által az Európai Tanácsnak előterjesztett, Tampere II-re vonatkozó iránymutatásokat (COM(2004)401 – SEC(2004)680 és SEC(2004)693). Azonban döntéseit megfelelően indokolva tájékoztatnia kell az EP-t, arról, hogy mely pontokat nem kíván átvenni vagy melyeket áll szándékában módosítani.*

Mivel a szabadság, biztonság és a jog érvényesülésének térségére vonatkozó program megvalósításának első szakasza tavaly májusban lezárult, felmerül annak kérdése, hogy visszaállítsák-e az 1999. októberi tamperei Európai Tanács következtetéseiben előirányzott koherenciát és egyensúlyt a szabadság, biztonság és jog különféle követelményei között. Mindez megvalósítható az Alkotmánytervezetről kötött megállapodás fényében, amely eloszlatta a homályt a politikai célokat illetően, megerősíti és egyszerűsíti az alkotmányos keretet, amelyre a szabadság, biztonság és a jog érvényesülésének térsége épülhet a) a demokrácia elve, b) az alapvető jogok nagyobb fokú tiszteletben tartása és c) a jobb hatékonyság mellet.

A demokrácia elvének nagyobb fokú tiszteletben tartása: sajnálatos tény, hogy ezen a területen – amely leginkább érinti a polgárok érdekeit, alapvető jogaikat és a tagállamok számára kényes politikákat – a döntéseket még olyan eljárásokon keresztül hozzák, amelyek nem tartják teljes tiszteletben a demokrácia elvét ([1]), amelyet az Unió alapelvének tekint (EUSz. 6. cikke (1. o.), Alkotmány I. részének, 45. cikke). Elviekben két év múlva az Alkotmány jóvoltából a jogalkotási folyamat lesz a bevett eljárás, azonban nyilvánvaló, hogy a jelenleg hatályos Szerződések és a vállalt – több ízben megújított – politikai elkötelezettségek alapján már most meg kell hozni bizonyos intézkedéseket.

[1] A Parlamenttel való együttdöntés még mindig kivételes eljárásnak számít, az előírt esetekben alkalmazott konzultációk során nem biztosítanak kielégítő információkat, a határidők nagy része megfellebbezhetetlen, elutasítás esetén a Tanácsot nem köti semmi, a Parlament véleményét nem kérik ki a nemzetközi egyezményekről, sőt nem is tájékoztatják a nemzetközi szintű "közös álláspontok" elfogadásáról.

Ennek ismeretében a biztosjelölt kötelezettséget vállal-e – a testület többi tagjával egyetértésben – arra, hogy a hatályos Szerződésekben szereplő minden lehetőséget kiaknázva megerősíti az Unió intézményeinek demokratikus képviseleti elvét, különös tekintettel az alábbi pontokra:

1. ösztönzi a Tanácsot arra, hogy legkésőbb november 5-ig elfogadja az EK-Szerződés IV. címében lefektetett, a bevándorlás területével kapcsolatos intézkedésekre (EKSz. 67. cikke és a Nizzai Szerződéshez csatolt 5. Nyilatkozat) vonatkozóan azt a döntést, amely lehetővé teszi az együttdöntési eljárás alkalmazását és amelyet már május 1-jén meg kellett volna hoznia?

2. elismeri az EP tényleges jogalkotási kezdeményező jogát nevezetesen abban az esetben, amikor az együttdöntési eljárás (Alkotmány III. részének 234. cikke az EUSz. 192. cikkének helyébe lép) alá tartozó területen tervezik új jogszabályok meghozatalát?

3. nem hagyja figyelmen kívül a Parlament elutasítását a jogalkotási javaslatokra, valamint a komitológiai eljárásokon keresztül elfogadott, a Biztosok Testülete által tett javaslatokra vonatkozóan, mostantól ilyen irányba módosítva a 468/99 tanácsi határozatot (ahogy ezt az Alkotmánytervezet I. részének 35. cikke (2. o.) előírja)?

4. javasolja a Tanácsnak, hogy minden nemzetközi megállapodás megkötésekor vagy a harmadik pillérhez tartozó "közös álláspont" elfogadásakor legalább rendszeresen konzultáljon a Parlamenttel, mivel ezen megállapodások tekintetében nemzeti szinten nincs parlamenti ellenőrzés?

5. módosítja a 1049/01 rendeletet a) annak érdekében, hogy a Tanács jogalkotási kérdésekben tartott vitái során szavatolja az átláthatóságot (mint ahogy azt az Alkotmány I. része 23. cikkének (5) bekezdése (3.o.), I. részének 49. cikke (2.o.) és II. részének 42. cikke is előírja), b) hogy biztosítsa a parlamenti hozzáférést és/vagy ellenőrzést a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséggel kapcsolatos, az intézmények által kezelt bizalmas információk tekintetében (mint ahogy ez a bevett gyakorlat a nemzeti parlamentek és kormányok között)?

6. kimerítő tájékoztatást nyújt a parlamenti bizottságok számára és rendszeresen állást foglal a tagállamok jogalkotási kezdeményezéseiről vagy az EU által hozott intézkedések végrehajtásáról?

7. a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségről folytatott éves vitához részletes tájékoztatást nyújt az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek számára a célok megvalósítása során felmerülő problémákról, részletezi a tagállamok álláspontjait és fenntartásait, valamint a problémák megoldására ajánlott megoldásokat?

Az alapvető jogok nagyobb fokú tiszteletben tartása: ha az Unió egy európai közrend létrehozására irányuló intézkedéseket hoz, amelynek keretén belül – függetlenül az egyes tagállamok jogalkotási hagyományaitól – minden európai polgár törvény előtti egyenlőséget, magas fokú védelmet élvez az Unió bármely részén. Ha az Amszterdami Szerződést megelőzően az alapvető jogok csak az uniós politikákon (amelyek tiszteletben tartására az európai bírók ügyelnek) "kívüli" kényszert jelentettek, ez utóbbi szerződés – és még inkább az Alkotmány –

óta ez lett a legfontosabb jogalkotási kritérium, amely mind a régi jogalkotási gyakorlat átdolgozására, mind pedig az új formálására szolgál[1].

Milyen intézkedéseket tervez a biztosjelölt annak érdekében, hogy megerősítse ezt a követelményt, mivel kizárólag ez biztosítja az európai integrációban a tagállamok és az állampolgárok közötti kölcsönös bizalmat? Elkötelezi-e magát arra, hogy:

8. a jövőbeli Alapvető Jogok Ügynökségen keresztül előmozdítja az alapvető jogok igazi kultúráját, előnyben részesíti a nemzeti és európai jogalkotók, valamint az európai bíróságok és a nemzeti alkotmánybíróságok közötti állandó információcserét és vitát oly módon, hogy tapasztalataikat és gyakorlataikat megosszák egymással és európai szintű hivatkozási normákat határozzanak meg?

9. a 13. cikk alapján megerősíti az Unió diszkrimináció ellenes és a kisebbségek védelmében hozott intézkedéseit, valamint kialakít egy átlátható rendszert az állampolgárok támogatása és a tagállamokkal való párbeszéd céljából, ha a Szerződések által meghatározott jogokról van szó?

10. adott esetben az európai kvóták meghatározásával elősegíti a törvényes bevándorlást, biztosítva az alkotmányos szerződés új jogalapja értelmében (III. rész, 168. cikk (4.o.) a bevándorlók integrációját?

11. a megfelelő kezdeményezésekkel elősegíti Európában a polgári (a határokon átnyúló eseteken túlmenően) és büntető bíráskodás minőségének javítását, különösképpen a gyanúsítottaknak nyújtott minimális garanciák által oly módon, hogy az európai elfogatóparancs és más, a kölcsönös elismerés területén tett intézkedések átültetésében a tagállamok kétségeit eloszlassa?

12. elősegíti a magánélet és a személyes adatok védelmére irányuló szigorú normák kialakítását az EU valamennyi beavatkozási területén, a magánszemélyektől való rendszeres és aránytalan adatgyűjtési stratégiák felülvizsgálatával (ahogy arra az EP 2004.03.31-i állásfoglalásában is rámutat)?

13. a lehető legrövidebb határidőn belül kidolgoz egy kerethatározatra irányuló javaslatot, amely a harmadik pillérhez tartozó esetekben meghatározza az adatok védelmét és létrehoz egy európai hatóságként működő, nemzeti hatóságokból álló (a 95/46 irányelv 29. cikkben meghatározott csoport keretein belül közösségi szinten összeülő) bizottságot?

Jobb hatékonyság: már az Európai Tanács számára is nyilvánvaló, hogy szinte lehetetlen döntéseket hozni – vagy ha ténylegesen sikerül is dönteni nem lehet őket megvalósítani – ami az Unió munkáját gyakran inkább virtuálissá, mint hatékonnyá teszi.

[1] Az átláthatóság, az esélyegyenlőség, a magánélet védelme, és a pluralizmus előmozdítása a diszkrimináció ellenes intézkedésekkel és az állampolgárság megerősítésével egyetemben autonóm céloknak számítanak az olyan tradicionális célkitűzések mellett, mint a belső piac, a médián belüli konkurencia és az adatok áramlásának előmozdítása...

Nyilvánvaló, hogy a hagyományos közösségi politikáktól eltérően a biztonsági politikákban a tagállamok felelősségét meg kell erősíteni, azért, hogy egymás igényeit is fegyelembe lehessen venni; a biztosjelölt milyen intézkedéseket kíván tenni annak érdekében, hogy:

14. a tagállamok közötti operatív együttműködés erősödjön útmutatások és olyan hatékony szabályok meghatározása által, amelyeket a tagállamok közigazgatási szervei betartanak, annak érdekében, hogy a megelőzés és a szervezett bűnözés, valamint a terrorizmus elleni harcban a biztonsági szint (például a határokon) magas legyen?

15. a lehető leggyorsabban biztosítsa az EP jogalapját és tájékoztatását/bevonását a több millió euróval támogatott, a biztonság területén folytatott kutatási tervek (PASR-2004) meghatározásakor?

16. kidolgozzanak egy olyan európai biztonsági tervet a nemzeti biztonsági tervek alapján, amelynek a közvetlen beavatkozási jogait mind az intézmények, mind pedig az ügynökségek szintjén (Europol, Eurojust és a leendő Európai Ügyészség) a szigorúan elengedhetetlen esetekre korlátozza?

17. létrehozza a biztonsági célokból létesített kommunikációs és információs hálózatokat (például egy európai erkölcsi bizonyítványt), megbizonyosodva arról, hogy amint a hírszerzési szervek közötti együttműködésre kerül sor, az az EP, a nemzeti parlamentek és az európai bírák demokratikus ellenőrzésével történik?

18. biztosítsa azt, hogy a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozását ne befolyásolja a tagállamok sajátos helyzete, hogy az (immáron 22 országra érvényes) schengeni normákat az Unió általános szabályaiként tartsák számon, másrészről pedig tegye lehetővé, hogy a megerősített együttműködések akkor is létre jöhessenek, ha a tagállamok megakadályozzák az alapvető jogok magasabb fokú védelme érdekében hozott intézkedések elfogadását?

19. megbizonyosodjon egyrészről arról, hogy a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség megvalósítására szánt költségvetési források – a 2007-2013-as pénzügyi terv felülvizsgálatakor az "állampolgárság, szabadság, biztonság és jog " fejezet alatti tételek – lehetővé teszik, a jövőbeli Tampere II. program keretein belül megfogalmazott politikai célok elérését, másrészről pedig meggyőződjön arról, hogy ezeket a forrásokat hatékonyan és átlátható módon kezelik?